VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

Guia Docent
44685 El debat actual sobre la forma de govern, la forma d'estat i els models de democràcia

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	44685
Nom	El debat actual sobre la forma de govern, la forma d'estat i els models de democràcia
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	4.5
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2223 - Màster Universitari en Dret Constitucional	Facultat de Dret	1	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2223 - Màster Universitari en Dret Constitucional	3 - Problemes actuals de la part orgànica de la constitució	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
DURBAN MARTIN, IGNACIO	55 - Dret Constitucional, Ciència Política i de l'Administració

RESUM

En aquesta assignatura s'impartiran coneixements sobre la disjuntiva entre model presidencial i parlamentari, entre democràcia representativa i democràcia directa, així com els models de descentralització.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENENTATGE (RD 822/2021)

2223 - Màster Universitari en Dret Constitucional

- Saber aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Saber comunicar les seues conclusions (i els coneixements i raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'un mode clar i sense ambigüitats
- Conéixer i comprendre els problemes nous que es plantegen entorn del Dret constitucional en la nostra societat actual. Un aprenentatge adquirit de forma sistemàtica, amb actitud crítica, aplicant la perspectiva de gènere i atenent al principi d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, des d'un prisma nacional i internacional, amb la degut anàlisi dels seus orígens històrics i les seues conseqüències.
- Capacitat per a utilitzar els principis constitucionals com a criteri d'interpretació de l'ordenament jurídic.
- Posseir coneixements avançats sobre els problemes actuals de la part orgànica de Constitució.

RESULTATS D'APRENENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

En finalitzar aquesta matèria l'alumne serà capaç de:
Utilitzar l'aparell conceptual bàsic de la matèria.
Utilitzar correctament els conceptes.
Contextualitzar problemes pràctics o qüestions teòriques en termes jurídics.
Identificar i formular amb precisió problemes jurídics.
Coneixement de les diferents postures i línies d'investigació en aquests temes.
Aconseguir el coneixement i maneig dels textos legals relacionats amb la matèria.
Manejar la bibliografia de la matèria.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. 1. Democràcia representativa vs democràcia participativa. Prof. Miguel Presno

I.- Introducció: s'oposen la democràcia participativa i la representativa?
II.- La democràcia representativa i la fatiga del parlamentarisme.
III.- La democràcia directa i la fal·làcia dels seus riscos.
IV.- La contribució dels moviments socials a la dinamització de la democràcia.
V.- Conclusions.

2. 2. Presidencialismo c. Parlamentarisme. Prof. Antonio de Cabo

PRIMER BLOC: DIVISIÓ DE PODERS.
I. Exposició impressionista. 1. Terminologia.1.1. Divisió de poders.
1.2. Separació de poders. 1.3. Equilibri de poders. 1.4. Predomini de poders. 2. Precedents de la noció de divisió de poders en Montesquieu.
2.1. Precedents remots. 2.2. Precedents directes. 3. El pensament de Montesquieu. 4. El pensament liberal. 5. *Resquebrajamiento del principi de divisió de poders. 5.1. Confusió de poders. 5.2. Partits polítics (*partidocracia). 6. L'estratègia liberal. 6.1. Federalisme liberal. 6.2. divisió temporal del poder. 6.3. Divisió estatal del poder i divisió del poder extraestatal.

SEGON BLOC: RELACIONS ENTRE EL PODER EXECUTIU I EL PODER LEGISLATIU EN EL SISTEMA PRESIDENCIAL I EN EL SISTEMA PARLAMENTARI. INSTITUCIONS COMUNES I DIFERÈNCIES ESPECÍFIQUES.
1. Terminologia.2. El problema dels criteris: utilitat classificatòria i utilitat definitòria. 2.1. Trets del Parlamentarisme segons Douglas *Verney.
2.2. Trets del *Presidencialismo segons Douglas *Verney.
2.3. Avantatges i inconvenients dels models parlamentari i presidencial. 2.3.1. Avantatges del sistema presidencial. 2.3.2. Desavantatges del sistema presidencial. 3. Organització del poder polític i formes de govern (exposició sistemàtica). 3.1. Forma de govern. 3.1.1. Concepte. 3.1.2. Tipologia de les formes de govern. 3.1.3. Terminologia. 3.1.3.1. Quant a la relació fiduciària entre els òrgans de la sobirania. 3.1.3.2. Quant a les variables d'influència sistèmica. 3. 2. Les formes de govern. 3.2.1. Estructura de la forma de govern dualista monàrquicrepresentativa. 3.2.2. Estructura de la forma de govern parlamentari. 3.2.3. Estructura de la forma de govern presidencial.
3.2.3.1. Separació de poders. 3.2.3.2. Legitimació. 3.2.3.3. Govern. 3.2.3.4. Poder Judicial. 3.2.3.5. Controls. 3.2.4. Estructura de la forma de govern directorial. 3.2.5. Estructura mixta parlamentaripresidencial.

3. 3. Problemes actuals dels models de descentralització política i administrativa. Prof. Carlos Flores

INTRODUCCIÓ: EL GENERALITZAT QÜESTIONAMENT DELS MODELS D'ORGANITZACIÓ TERRITORIAL A EUROPA.
1. EL PROCÉS DE DEVOLUTION Al REGNE UNIT.
1.1 L'origen de la qüestió: la conformació històrica del Regne Unit.
1.2 L'autonomia com a instrument per a la pau a Irlanda del Nord.
1.3 Escòcia: entre l'autonomia i la independència.
1.4 El cas del País de Gal·les.
1.5 La incòmoda posició d'Anglaterra: la *West Lothian Question.
1.6 Conclusió.
2. ENTRE EL FEUDALISME I LA *RECENTRALIZACIÓN: ELS CANVIANTS RUMBS DEL FEDERALISME RUS.
2.1 El model federal en la Constitució russa de 1993.
2.2 Les tendències disgregadores sota les Presidències de B. N. *Yeltsin.
2.3 Les mesures *recentralizadoras sota la Presidències de V. V. Putin.
2.4 Conclusions.
3. EL SISTEMA AUTONÒMIC ESPAÑOL: BALANÇ, VALORACIÓ I PERSPECTIVES.
3.1 Les relacions centre-perifèria com a problema històric d'Espanya.
3.2 L'ancoratge constitucional del sistema autonòmic espanyol
3.3 El sistema institucional de les comunitats autònomes
3.4 El sistema competencial de les comunitats autònomes
3.5 La gradual evolució del sistema autonòmic espanyol
3.6 El persistent qüestionament del sistema autonòmic espanyol
3.7 Conclusions.
4. EL DEBAT ENTORN DEL FEDERALISME COOPERATIU A ALEMANYA
4.1 La construcció del federalisme alemany
4.2 Els elements definitoris del federalisme alemany
4.3 El paper del Consell Federal o *Bundesrat
4.4 La reforma constitucional de 2006
5. DE LA REGIONALITZACIÓ TARDANA A la FEDERALITZACIÓ FRUSTRADA: ITÀLIA
5.1 El model regional en la Constitució de 1947
5.2 El sistema institucional de les regions
5.3 Les propostes federalizadoras i el seu fracàs

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	18,00	100
TOTAL	**18,00**	

METODOLOGIA DOCENT

AVALUACIÓ

Una vegada finalitzat el període d'estudi d'una assignatura es realitzaran proves d'avaluació d'aquesta.
1. Proves d'Avaluació de coneixements adquirits: Es realitzarà un examen tipus test (45% de la nota) i un altre amb una pregunta curta de desenvolupament (45% de la nota).
2. Participació en fòrums i debats on-line: 10% de la nota.
La nota final de cadascuna de les matèries serà la nota mitjana de les assignatures que les componen. El màster se superarà quan l'alumne haja superat amb èxit totes les matèries amb, almenys, un 5 sobre 10.
Pel que respecta a les notes, s'apliquen els criteris de la Universitat de València. Les qualificacions seran numèriques de 0 a 10 amb un decimal, a les quals s'afegirà la qualificació qualitativa corresponent conforme a la següent escala:
- de 0 a 4.9: “suspens”
- de 5 a 6.9; “aprovat”
- de 7 a 8.9: “notable”
- de 9 a 10: “excel·lent o excel·lent amb matrícula d'honor”

Les proves de recuperació tindrà lloc conforme al calendari de 2a convocatòries que es publicarà a l'aula virtual del Màster de Dret Constitucional.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- -BIBLIOGRAFIA 1ª. CLASE:
  Bastida, Francisco (coordinador): La representación política, Fundamentos. Cuadernos monográficos de Teoría del Estado, Derecho Público e Historia Constitucional, Junta General del Principado, Oviedo, 2003,
  https://www.unioviedo.es/constitucional/fundamentos/tercero/index.html
  Böckenförde, Ernst W., «Democrazia e rappresentanza», en Quaderni costituzionale, n.º 2, págs. 227 a 263.
  Cascajo Castro/Martín de la Vega (coordinadores) Participación, representación y democracia, Tirant, Valencia, 2016.
  Cuesta López, Víctor: Participación directa e iniciativa legislativa del ciudadano en democracia constitucional, Thomson Civitas, 2008
  Kelsen, Hans: Esencia y valor de la democracia, KRK, Oviedo, 2006.
  Pérez Alberdi, Reyes: Comentario bibliográfico Democracia y participación, Revista catalana de dret

públic, nº 37, 2008 (Ejemplar dedicado a: Repensando el Estado democrático), págs. 343-370, http://revistes.eapc.gencat.cat/index.php/rcdp/article/view/2168/n37-perez-es.pdf
Pérez Alberdi, Reyes : La delimitación del derecho de sufragio activo por el Tribunal Europeo de Derechos Humanos, Revista de derecho político, nº 88, 2013, págs. 337-366, http://revistas.uned.es/index.php/derechopolitico/article/view/12786/11915
Pérez Moneo/Vintró (coordinadores): Participación política: deliberación y representación en las Comunidades Autónomas, Congreso de los Diputados, Madrid, 2017.

- Pitkin, Hannah F., El concepto de representación, Centro de Estudios Constitucionales, Madrid, 1985
Pizzorusso, Alessandro: Democrazia rappresentativa e democrazia partecipativa, Studi in memoria di Carlo Esposito, vol. III, Cedam, Padua, 1973, págs. 1473-1488
Presno Linera, Miguel Ángel: El 15M y la promesa de la política, Bubok, https://www.bubok.es/libros/230038/El-15M-y-la-promesa-de-la-politica
Presno Linera, Miguel Ángel: Partidos políticos y movimientos sociales en la sociedad del riesgo y la desconfianza, Fundamentos, nº 8, 2014, págs. 215-252, 978-84-8367-470-3, https://www.unioviedo.es/constitucional/fundamentos/octavo/pdfs/Presno-Partidos.pdf
Rodotà, Stefano, La sovranità nel tempo della tecnopolitica.Democrazia elettronica e democrazia rappresentativa, en Politica del Diritto, n.º 4, 1993, págs. 569 a 600.
Rosanvallon, Pierre: La legitimidad democrática. Imparcialidad, reflexividad y proximidad, Paidós, Barcelona, 2010.
Sáenz Royo/Garrido López: La funcionalidad del referéndum en la democracia representativa, Tirant, Valencia, 2017, págs. 159-183, 978-84-9169-297-3
Tierney, Stephen: Constitutional Referendums. The Theory and Practice of Republican Deliberation, Oxford Constitutional Theory, 2012

- -BIBLIOGRAFIA 2ª CLASE:
Sartori, G., Ingeniería Constitucional Comparada. Una investigación de estructuras, incentivos y resultados, F.C.E., México, 1994.
Cox, Gary W. y Morgenstern, Scott, Latin America's Reactive Assemblies and Proactive Presidents, en Comparative Politics, Vol. 33, No. 2 (Jan., 2001), pp. 171-189.
Nohlen, D., Presidencialismo vs. Parlamentarismo en América Latina, en Revista de Estudios Políticos, 74, 1991, pp. 43-54.
Verney; Douglas, The Analysis of political systems, Routledge & Kegan Paul Limited, 1965.
Bolívar, Simón, Discurso de Angostura (1819), disponible en http://www.ensayistas.org/antologia/XIXA/bolivar/bolivar2.htm.
De Cabo Martín, Carlos, División y predominio de poderes, en C. de Cabo, Contra el Consenso, México, UNAM, 1997, pp. 56 y ss.
Montesquieu, Del espíritu de las leyes, Alianza Editorial, Madrid, 2012.
John Locke, Two Treatises of Government (1690), Cambride U. P., Cambridge, 1988.
Linz, Juan J. "Presidentialism or Parliamentarism: Does it Make a Difference?", en Linz, Juan J. y Arturo Valenzuela (eds.) The Failure of Presidential Democracy, Baltimore, Johns Hopkins University Press, 1994.
Canotilho, José Joaquim Gomes, Direito Constitucional e Teoria da Constituição, Almendina, Lisboa, 2003 (especialmente, el epígrafe Estruturas Organizatórias e Funcionais).

- -BIBLIOGRAFIA 3ª CLASE:

Crespo Alcázar, Alfredo: País de Gales ilustra el carácter dinámico de la devolution, Revista "Cuadernos Manuel Giménez Abad", Nº. 3 (2012), págs. 37-41.

Crespo Alcázar, Alfredo: Realidades e interrogantes en la relación entre Escocia y Reino Unido, Asamblea: revista parlamentaria de la Asamblea de Madrid Nº. 31 (2014), págs. 157-176.

López Basaguren, Alberto (2015), Escocia: el referéndum sobre la independencia y la propuesta de reforma de la "Devolution", Revista española de derecho constitucional Nº 104, pp. 135-167.

Flores Juberías, Carlos: Conflicto, negociación, autarquía y centralización: el desarrollo de las relaciones centro-periferia en la nueva Federación Rusa, en Antonio Colomer Viadel y Carlos Flores Juberías (eds.): Rusia, en vísperas de su futuro, Universitat de València, Valencia, 2002, págs. 125 a 154.

Obydenkova, Anastassia: New tendencies of federalism: the case of the Russian Federation, Revista "Cuadernos Manuel Giménez Abad" Nº. 5 (2013), págs. 21-31.

Rodríguez Aguilera de Prat, Cesáreo: Asimetría federal y relaciones bilaterales centro-periferia en Rusia, Revista CIDOB d'afers internacionals Nº. 51 (2001).